

Vallastaden anpassad grundskola 2024-11-13

Besöken genomförs av fokusgrupperna bestående av deltagare både från majoriteten och oppositionen samt av en tjänsteperson från utbildningsförvaltningen. Tjänstepersonen för anteckningar enligt nedanstående frågeområden som redovisas för nämnden vid nästkommande sammanträde. Redovisningen görs av politikerna.

Skola: Vallastaden anpassad grundskola

Deltagande ledamöter: Tanja Mitic (S) och Sami Scharin (SD)

Deltagande tjänsteperson: Sofia Kåberg

Besöksdatum: 2024-11-13

[Länk till skolans webbplats](#)

Inledning från skolledning

Besöket startade med en rundvandring i lokalerna och lektionsbesök. Vi fick bland annat besöka en lektion i motorik och en lektion med flexgruppen.

Skolan har funnits sedan 2017. 12 lärare och 37 elevassistenter arbetar på skolan. Det var 54 elever från start i anpassad grundskola och nu är det 67 elever varav 50 elever läser ämnesområden och 17 elever läser ämnen. 38 elever går på fritidshemmet. Rektor berättar att för ett par år sedan var det enbart hälften så många elever på fritids och att det till stor del beror på att familjerna inte får den avlastning i hemmet som de har rätt till.

Grundskolan och anpassad grundskola delar lokaler och rektorerna för de båda verksamheterna jobbar tillsammans och är noga med att man ska vara en skola och inte två vilket även tydligt framgår i skolans vision: Lärande i trygghet och gemenskap.

Rektor beskriver att det är eleverna som läser ämnesområden som utmanar mest. Skolan jobbar hela tiden med att eleverna ska nå så långt som möjligt och att alla elever ska hitta sitt sätt att kommunicera. Skolan arbetar mycket med att jobba med ett lågaffektivt och relationellt förhållningssätt. Vilket innebär att de är nyfikna och vill lära känna eleverna och bygga det positiva i varje möte. Arbetsmiljön är viktig och att alla ska respektera att skolan är en arbetsplats för barn och vuxna och sträva efter en lugn inomhusmiljö.

Skolan har otroligt många tillbud vilket grundar sig i att många elever har det svårt med sig själva. Vid rekryteringar så måste rektor vara tydlig med att "du kommer bli slagen och kanske biten" så är det här. Medarbetarna måste känna att man kan vara i det, annars stannar de inte, berättar rektor.

Precis som i grundskolan är undervisningen i anpassad grundskola uppdelad i grupper och det är så det ska vara enligt styrdokumentet, förklarar rektor. Det är dock en utmaning och gör att det kan bli svårt. Lärandet sker i samspel och tillsammans med andra även för elever i anpassad grundskola och uppdraget är att eleverna ska klara sig självständigt så mycket som möjligt även som medborgare.

Skolan har ett inkluderande förhållningssätt och arbetar gemensamt för att skapa tillgängliga lärmiljöer. Inkludering innebär att ta tillvara på varje elevs förmågor och att se att varje individ bidrar till en helhet.

I skolans skolutvecklingsplan finns följande områden:

- Alla elever ska ha en fungerande kommunikation.
- Alla elever ska få ett adekvat stöd för att utveckla sin självständighet och sitt samspel
- Alla elever ska möta en differentierad undervisning
- Höja närvaron i undervisningen för alla elever.

Rektor förklarar att anpassad grundskola är en mycket kostsam verksamhet. Det behövs många medarbetare och med den speciallärarkompetens som krävs så kostar det också mer. Rektor är lättad över att ledsagningen inte är kvar för annars vet de inte hur de skulle klara av att bedriva fritidshemsverksamhet för alla inskrivna.

Skolans arbete med trygghet och studiero

Hela skolan har ett gemensamt årshjul med aktiviteter kopplat till trivsel, gemenskap, trygghet och respekt. De har även ett gemensamt elevråd och utformar ordningsregler tillsammans. Rastaktiviteter ordnas gemensamt och det är viktigt att alla ska känna sig som en del av den stora skolan. Samtliga elever i anpassad grundskola besvarar alltid olika enkäter men för en del elever tar det olika lång tid.

Medarbetarna på anpassad grundskola måste vara väldigt lyhörda mot eleverna och så fort de kan ana att något inte känns bra måste de vara där för att hjälpa dem att kommunicera.

De använder material som Stopp min kropp och såklart är Rocka sockorna en stor dag på skolan eftersom olika är bra.

Kompetensförsörjning

För att vara fullt behörig som lärare i anpassad grundskola behövs först en förskollärarexamen eller grundskollärarexamen, därefter undervisning i tre år och sedan komplettering med en speciallärarutbildning med inriktning intellektuell funktionsnedsättning. Just nu finns det en dispens för behörigheten fram till 2028. Fem av tolv lärare på skolan är fullt ut behöriga. Det är svårt att rekrytera. Flera medarbetare har studerat till speciallärare genom läraryftet men när de blir klara är det flera stycken som valt att arbeta på en annan skola. Rektor förklarar att när de har genomfört sin utbildning vill de ofta pröva något annat

istället för att gå tillbaka och undervisa som tidigare. Rektor bedömer att behörigheten är ok i jämförelse nationellt.

Det är ofta ett stort söktryck på elevassistenttjänster men många är inte införstådda i arbetsuppgifterna. Det är ett dilemma att befattningen elevassistent innebär en lägre lön än liknande tjänster, exempelvis stödpedagog. En stödpedagog som har erfarenhet av målgruppen väljer därför att inte byta anställning till elevassistent.

En medarbetare på anpassad grundskola behöver kunna otroligt mycket. Det kan uppstå medicinska akuta situationer som de ska känna sig trygga i samtidigt som undervisningen ska hållas i gång och de ska lära eleverna att kommunicera.

Skolans arbete med ökad närvaro för högre måluppfyllelse

Elever i anpassad grundskola har lika rätt till undervisning som alla andra elever. Rektor beskriver att det kan vara en balansgång med närvaron. Det kan till exempel handla om infektionskänslighet eller elever som är svårt sjuka. Men skolan håller alltid en kontakt med hemmen och bygger på undervisningen successivt och anpassar efter elevens behov. Rektor upplever att kontakten med hemmen fungerar väl.

Skolans arbete med elever i behov av extra anpassningar eller extraordinärt stöd

Rektor berättar att de under våren 2024 blev granskade av Skolinspektionen angående arbetet med extra anpassningar och särskild stöd. Den granskningen visade på att skolenheten i hög utsträckning har arbetssätt för att kunna ge eleverna extra anpassning och särskilt stöd.

Hur arbetar skolan för att alla elever ska uppleva att skolan är intressant och stimulerar till fortsatt lärande?

Rektor beskriver hur de hela tiden utgår från varje elevs behov och att de inte ska fokusera på att göra sådant som eleven redan kan. De kartlägger eleverna i läsförkunskaper och läskunskaper samt matematik. De ser en stor vinst i när eleven har lärt sig att läsa eftersom det ger så mycket i livet som helhet. Tidigare tänkte man inte ens att dessa elever kunde lära sig läsa, men nu ser man att det går för jättemånga.

Samtal med elever

Vi samtalar med sju stycken elever som berättar om sin vardag i skolan. De berättar om hur de kommunicerar, vad de gör i skolan och om kompisar. Alla elever kommunicerar på flera olika sätt, det handlar om att kommunicera med munnen, med tecken, med ögonen och med touchknappar. De berättar om att de i skolan lär sig saker, jobbar med matematik och

experiment, sjunger och spelar innebandy. Alla elever har förberett samtalet med ett bildstöd som är anpassat utifrån vad de vill berätta om.

Samtal med personal

Vi samtalar med tre lärare varav en även är rektors specialpedagogiska stöd.

Lärarna är samstämmiga i att de har världens bästa jobb och trivs enormt bra. De betonar att anpassad grundskola i Linköping verkligen är i framkant nationellt. De beskriver hur de ser alla elever som lärande individer, att anpassad grundskola inte enbart är omsorg. De berättar vidare att de känner sig uppdaterade med den senaste forskningen och alla medarbetare kompetensutvecklas, även elevassistenterna, för att alla ska vara en del i ett sammanhang och kunna bemöta eleverna på rätt sätt.

Lärarna har jobbat på mindre enheter tidigare och de föredrar den större enheten eftersom det finns kollegor tillgängliga på ett helt annat sätt. De kan bolla med varandra, ta hand om varandra och utvecklas tillsammans. Lärarna beskriver sin tuffa och ibland även utsatta vardag och att det vid behov finns strategier för hur de ska agera vid exempelvis tillbud men att de även hela tiden bygger organisationen för att undvika sådana situationer.

De berättar om att det behövs många vuxna i anpassad grundskola av olika anledningar. Eleverna behöver ha någon där, någon som är bredvid. Lärande kommer inte gratis utan det är ett ständigt pågående arbete. Utan just det arbetet blir det bara omsorg. Men många vuxna behövs också för att faktiskt rädda liv. Lärarna berättar vidare om hur utsatta elever på anpassad grundskola är, bland annat för att de inte har samma konsekvenstänk, och hur mycket de arbetar förebyggande med dem för att motverka att de hamnar fel och i exempelvis kriminalitet.

Lärarna berättar att de kan sakna en än mer tillgängligare skolgård. En skolgård där alla kan gunga och göra andra meningsfulla aktiviteter. Lärarna beskriver att de upplever att det ser olika ut på olika anpassade grundskolor i kommunen och att de skulle vilja ha en mer kommungemensam syn på saker.